

Sygn. akt II KK 173/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jolanty Rucińskiej,
w sprawie D. D.

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 22 lipca 2013 r., sygn. akt II K [...],

1) oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2) zwalnia skazanego z kosztów sądowych postępowania
kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 lipca 2013 r. [sygn. akt II K [...]]
D. D. został uznany winnym czynu z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
i wymierzono mu karę 15 lat pozbawienia wolności.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając
orzeczeniu rażące naruszenie prawa, tj.

- I. *„art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., art.7 k.p.k., art.193 § 1 k.p.k. oraz art.410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. - poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań świadków, opinii biegłych oraz dokumentów - przy jednoczesnym pomijaniu części zebranego w materiału dowodowego, formułowaniu sprzecznych wniosków i rozstrzyganiu wątpliwości, których nie dało się usunąć, na niekorzyść oskarżonego;*
 - II. *art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., art.170 § 1 pkt.2,3 i 5 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k., art.393a k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art 6 k.p.k. - poprzez zaniechanie inicjatywy dowodowej i nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy;*
 - III. *art. 6 k.p.k. w zw. z art. 175 § 1 i 2 k.p.k. – poprzez wykorzystywanie wykonywania przez oskarżonego uprawnień procesowych [prawa do milczenia] do formułowania wniosków na jego niekorzyść;*
 - IV. *art.192 § 2 k.p.k. poprzez brak przesłuchania świadków P. L. i D. S. w obecności biegłego psychologa;*
 - V. *błąd w ustaleniach faktycznych,*
- oraz z ostrożności procesowej – rażąca niewspółmierność orzeczonej kary.”*

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o uniewinnianie jego mandanta ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy o ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.. Z uwagi na zarzut niewspółmierności kary – apelujący wniósł o rozważeniu zmiany opisu czynu i jego kwalifikacji na art. 158 § 3 k.k. w zb. z art. 159 k.k. w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej i wymierzenie sprawcy niższej kary.

Wyrok Sądu Okręgowego w P. został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 grudnia 2015 r. [sygn. akt II AKa [...]].

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając przedmiotowemu rozstrzygnięciu rażące naruszenia prawa, tj.:

„1) art.433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. - poprzez częściowe i niepełne wykonanie wiążących Sąd Apelacyjny zaleceń wynikających z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., w sprawie II KK 317/14

polegające na braku przeprowadzenia prawidłowej kontroli odwoławczej wyroku Sądu pierwszej instancji po rozstrzygnięciu zagadnienia, o którym mowa była w pkt. VI zarzutów apelacyjnych oraz po dopuszczeniu i przeprowadzeniu dowodu w postępowaniu apelacyjnym z przesłuchania w charakterze świadka J. T.;

2) art.433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - poprzez dowolną, skrótową i niepełną ocenę dowodu z przesłuchania w charakterze świadka J. T. w postępowaniu odwoławczym i braku przeprowadzenia przez pryzmat w/w dowodu kontroli prawidłowości ustaleń i ocen Sądu pierwszej instancji;

3) art.433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw.art.7 k.p.k., art.410 k.p.k. oraz art.424 § 1 pkt.1 k.p.k. - poprzez brak prawidłowej kontroli odwoławczej w zakresie zarzutu apelacyjnego dowolnej oceny materiału dowodowego przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji - w szczególności co do przebiegu przedmiotowego zdarzenia, jego przyczyn oraz zamiaru działania sprawców, a także polegającej na pominięciu przez Sąd pierwszej instancji części zebranego w sprawie i ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego oraz dokonywania zbiorczej oceny dowodów;

4) art.433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. - poprzez brak kontroli odwoławczej zarzutu opisanego w pkt. III apelacji;

5) art.433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art.424 § 1 pkt.2 i § 2 k.p.k. - poprzez pominięcie w ramach kontroli apelacyjnej znacznej części argumentacji obrony dotyczącej wadliwości uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie rozważenia okoliczności rzutujących na zamiar działania skazanego, rozmiar jego zawinienia, kwalifikację prawną jego zachowania oraz w konsekwencji na wymiar orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności i to dodatkowo w sytuacji przeprowadzenia na rozprawie apelacyjnej nowego dowodu, znacznie wzmacniającego argumentację apelacyjną w w/w zakresie.”

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W odpowiedzi na niniejszą kasację Prokuratury Regionalnej w [...] wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, z uwagi jednak na charakter sprawy Sąd Najwyższy uznał, że przedstawione zostaną także w formie pisemnej powody takiej oceny w stosunku do niektórych z tych zarzutów.

Autor kasacji kwestionował, w szczególności, możliwość utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji przez Sąd Odwoławczy, w sytuacji, gdy ten ostatni Sąd dopuścił i przeprowadził dowód „co do istoty sprawy” w postaci przesłuchania J. T. Należy wszakże podkreślić, że „istotę sprawy”, w rozumieniu art. 452 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r., stanowił zarzut realizacji przez D. D. znamion czynu zabronionego zabójstwa z art. 148 § 1 k.k. we współsprawstwie z dwoma innymi osobami. Samo dopuszczenie dowodu w postępowaniu odwoławczym, choćby potencjalnie istotnego w perspektywie okoliczności mających znaczenie dla odpowiedzialności karnej sprawcy, nie rozstrzyga jeszcze o tym, że ów dowód ma faktyczne znaczenie dla „istoty sprawy”. Nie przesądza także o tym teza dowodowa zawarta we wniosku dowodowym strony postępowania. Decydujący jest wyłącznie zakres informacji uzyskanych po przeprowadzeniu dowodu. Oceniając więc, czy w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w P. doszło do naruszenia art. 452 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. konieczne było wykazanie, że zeznania J. T. faktycznie mogły mieć znaczenie dla oceny realizacji przez D. D. znamion zarzuconego mu przestępstwa.

Analiza treści tych zeznań wniosku takiego jednak nie uzasadnia. Autor kasacji koncentruje się na początkowej fazie zajścia, w której, zgodnie z zeznaniami J. T., miało dojść do zaatakowania go przez M. P. Niezależnie od tego, czy ów atak był obserwowany przez skazanego, czy też nie, podjęte przez D. D. działania wobec pokrzywdzonego w żadnym wypadku nie mieściły się w granicach obrony koniecznej ani, z uwagi na swoją intensywność, nie mogłyby być nawet kwalifikowane jako przekroczenie granic tej obrony. Zeznania J. T. nie miały natomiast znaczenia dla ustaleń w zakresie tej fazy zajścia, w której podjęto zachowania bezpośrednio skutkujące śmiercią M. P. Z uwagi na fakt, że D. D. przypisano działanie z zamiarem ewentualnym, bez znaczenia jest także okoliczność, czy przed zdarzeniem planował on użycie przemocy wobec pokrzywdzonego (czemu zaprzeczył w swoich zeznaniach J. T.).

Należy podkreślić, że w zakres „istoty sprawy” w rozumieniu art. 452 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. nie wchodzi wszystkie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, ale wyłącznie te, które mają znaczenie dla przypisania oskarżonemu odpowiedzialności karnej za popełnienie konkretnego przestępstwa oraz orzeczonych sankcji karnych.

W tym stanie rzeczy, uznając kasację za oczywiście bezzasadną, należało orzec jak w sentencji.

aw